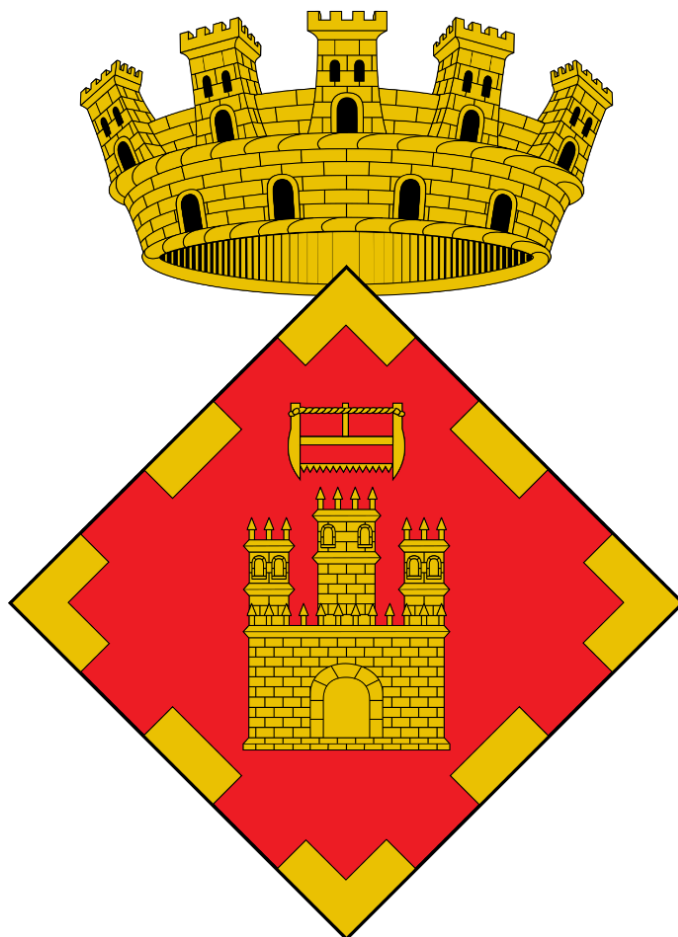

2021

Ajuntament de la Vila
de Casserres

PLA DE MESURES ANTIFRAU DE L'AJUNTAMENT DE CASSERRES

Índex

1. Introducció	3
1.1. Estructura del document	5
2. Objectiu, àmbit d'aplicació i vigència del Pla	6
2.1. Àmbit d'aplicació	6
2.2. Vigència del Pla	7
3. Òrgan que ha de vetllar pel compliment del present Pla: El Comitè antifrau.....	7
3.1. Definició i funcions.....	7
3.2. Composició.....	8
3.3. Règim de reunions	8
4. Diagnosi de la situació actual: avaluació de riscos.....	9
5. Mesures per a la lluita contra el frau	11
5.1. Mesures de prevenció	11
5.1.1. Mesures de prevenció de conflictes d'interès	11
5.1.2. Mesures de prevenció de frau i corrupció	12
5.2. Mesures de detecció de frau i corrupció	12
5.3. Mesures de correcció i persecució	14
5.3.1. Mesures per abordar els possibles conflictes d'interès existents.....	14
5.3.2. Mesures de correcció de situacions frau i corrupció	14
6. Mecanismes d'autoavaluació dels procediments.....	15
7. Adequació de les mesures adoptades al qüestionari.....	19
8. Calendarització de les actuacions	22
9. Glossari.....	22

1. Introducció

El Consell Europeu va aprovar, en data 21 de juny de 2020, la creació del programa NextGenerationEU (NGEU), un instrument que té com a finalitat contribuir a la reconstrucció dels membres de la Unió Europea després de la irrupció de la pandèmia COVID-19 i dels efectes econòmics, socials i sanitaris que va provocar. A més, l'instrument ha de servir per impulsar la transició ecològica i digital dels països de la Unió Europea.

El Reglament 2021/241, de 12 de febrer de 2021, del Parlament Europeu i del Consell, anomenat Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR), és el nucli del Fons de Recuperació. Està concebut per recolzar la inversió i les reformes dins dels estats membres per aconseguir una recuperació sostenible i resilient, tot promovent les prioritats ecològiques i digitals de la UE.

El MRR té quatre objectius principals: promoure la cohesió econòmica, social i territorial de la UE; enfortir la resiliència i la capacitat d'ajust dels Estats Membres; mitigar les repercussions socials i econòmiques de la crisi de la COVID-19; i recolzar les transicions ecològica i digital. Tots ells van dirigits a restaurar el potencial de creixement de les economies de la UE, fomentar la creació d'ocupació després de la crisi i promoure el creixement sostenible.

Per tal d'aterrar els objectius i definir-los en el marc i context de cada territori, cada estat membre ha de dissenyar un Pla Nacional de Recuperació i Resiliència que inclogui les reformes i els projectes d'inversió necessaris per aconseguir aquests objectius. A Espanya se li van assignar fins a 140.000 milions d'euros entre 2021 i 2026.

El Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència espanyol basa en 4 eixos transversals que es vertebren en 10 polítiques palanca, dins de les quals es recullen trenta components, que permeten articular els programes coherents d'inversions i reformes del Pla:

- la transició ecològica
- la transformació digital

- la cohesió social i territorial
- la igualtat de gènere

El Reial Decret Llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, estableix mesures per tal de que les Administracions Públiques adaptin els procediments de gestió i el model de control per poder fer efectives les iniciatives plantejades en el PRTR.

El Reglament 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, d'acord amb el principi de bona gestió financera, obliga els estats membres a incloure, en els PRTR que presentin, el disseny d'un sistema que contempli mesures adequades per protegir els interessos financers de la UE, incloent-hi la prevenció, detecció i correcció dels conflictes d'interès, la corrupció i el frau en la utilització dels fons atorgats.

En aquest sentit, l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, estableix el sistema de gestió que ha de servir per facilitar la tramitació eficaç de les sol·licituds de desemborsament als Serveis de la Comissió Europea. En ella, desenvolupa la necessitat de que tota entitat, decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un "Pla de Mesures Antifrau" que contingui, almenys, tres actuacions: l'avaluació del risc de frau, l'emplenament de la "Declaració d'Absència de Conflicte d'Interessos" (DACI) i la disponibilitat d'un procediment per abordar els conflictes d'interès. L'Ordre deixa en mans de cada entitat l'elecció de les actuacions idònies que vulgui adoptar, malgrat deixar alguns requeriments previs:

- Una estructura de les mesures adoptades, seguint les fases del "Cicle antifrau": prevenció, detecció, correcció i persecució.
- Una anàlisi i avaluació de riscos dels processos clau per a l'execució del PRTR, avaluant la probabilitat de cadascun d'ells i l'impacte que podrien causar. També caldrà preveure mecanismes de revisió dels riscos de manera periòdica.
- Les mesures preventives caldrà que siguin adequades i proporcionals, incloent procediments relatius a la prevenció i gestió de situacions de conflictes d'interès.

- Mesures de detecció ajustades a les banderes vermelles d'alerta establertes.
- Mesures de correcció clarificadores.
- Mesures de persecució

Tenint en compte això, l'Ajuntament de Casserres ha redactat el present Pla de Mesures Antifrau, amb l'objectiu de recollir les mesures de prevenció, detecció, correcció i persecució i l'avaluació dels riscos per a prevenir situacions de corrupció i/o conflicte d'interessos en l'execució dels diferents projectes, partint de la base de la situació de partida en la qual es troba. Per a la seva elaboració, s'han tingut en compte les directrius estipulades a l'Ordre HFP/1030/2021, així com les directrius europees que han la motiven. També s'ha agafat com a referència la *"Guia per a la implantació de plans d'integritat als ens locals"*, de la Fundació Transparència i Bon Govern Local i Daelph, realitzada amb l'assessorament de l'Oficina Antifrau de Catalunya i editada per l'Associació Catalana de Municipis. També la *"Guia per elaborar un Pla de mesures antifrau"* de l'Oficina Antifrau de Catalunya.

1.1. Estructura del document

El Pla de Mesures Antifrau de l'Ajuntament de Casserres és l'eina que, des del moment de la seva aprovació, servirà com a guia per a l'actuació en matèria d'antifrau. Tal i com s'explica en els propers apartats, la seva implementació ha de servir com a punt central de la lluita contra el frau i la corrupció.

L'estructura del Pla és la següent:

- Objectiu del pla
- Definició del seu àmbit d'aplicació
- Establiment de la vigència del document
- Presentació i regulació del Comitè Antifrau, que és l'òrgan que vetllarà per la correcta aplicació del pla i aglutinarà totes les qüestions relatives a la lluita antifrau
- Descripció de la situació de partida des de la qual l'Ajuntament de Casserres parteix, aportant el qüestionari d'autoavaluació inicial.

- Establiment de les mesures per a la lluita contra el frau (prevenció, detecció, correcció i persecució), concretant també amb les situacions de conflicte d'interessos.
- Adequació de les mesures adoptades a les preguntes del qüestionari d'autoavaluació realitzat de manera inicial
- Calendarització de les actuacions
- Glossari de termes utilitzats

2. Objectiu, àmbit d'aplicació i vigència del Pla

L'objectiu d'aquest document és establir els mecanismes i procediments de control i actuació que han de regir en matèria de prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès dins l'Ajuntament de Casserres.

Aquest pla ha de permetre, per una banda, garantir i declarar que els fons provinents del Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR) s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables. Per l'altra banda, ha de contribuir a fomentar les bones pràctiques en la matèria dins de tot l'àmbit d'aplicació, fent-ne difusió i garantint una aplicació transparent i adequada a la normativa.

Les mesures antifrau que contempla giren al voltant dels quatre elements clau del "cicle antifrau": prevenció, detecció, correcció i persecució. El pla també regula l'organisme que ha de vetllar per a la seva aplicació, el Comitè Antifrau.

2.1. Àmbit d'aplicació

El pla serà d'aplicació per a tot el personal i òrgans de l'Ajuntament. Aquest àmbit inclou també totes les persones que participen de l'acció de l'administració, en especial en aquells àmbits que afecten matèries problemàtiques com la contractació pública, l'execució de contractes administratius, la gestió econòmica, la gestió de recursos humans o la resolució de subvencions. En aquest sentit, es considera que tota persona que participi directa o indirectament en l'acció de l'administració està subjecte al compliment d'aquest Pla, sigui subjecte públic del mateix ajuntament, d'una altra administració pública o de qualsevol empresa o persona de l'àmbit privat que executi o

participi en la selecció, valoració o execució de qualsevol contractes d'obres, serveis o subministrament en favor de l'ajuntament.

2.2. Vigència del Pla

El present Pla s'ha elaborat durant el primer trimestre de 2022 i té com a objectiu marcar les línies estratègiques principals en matèria d'integritat, prevenció, detecció, correcció i persecució de situacions de risc de corrupció i conflicte d'interessos en l'acció de l'administració. Les mesures proposades parteixen d'una avaluació, que s'ha d'anar actualitzant de forma periòdica per tal de tenir una fotografia exacte dels principals riscos a fer front per part de l'administració.

Tenint en compte que el qüestionari s'ha d'anar actualitzant, la vigència del present Pla es fixa en cinc anys des de la seva aprovació, moment en el qual s'hauran de tornar a plantejar l'adopció de noves mesures organitzatives o tècniques per tal de salvaguardar els interessos de l'administració local.

En el cas de que durant les avaluacions periòdiques o motivades que realitzi el comitè al llarg d'aquest període es detectessin possibles situacions que suposessin un risc de situació de frau o conflicte d'interès, caldria actualitzar aquest document amb les noves mesures que s'adoptessin. En aquest sentit, es considera que el pla no és una eina rígida, sinó que s'anirà adaptant a les situacions que es vagin produint.

3. Òrgan que ha de vetllar pel compliment del present Pla: El Comitè antifrau

3.1. Definició i funcions

El Comitè Antifrau de l'Ajuntament de Casserres és l'òrgan encarregat de la supervisió i aplicació del present pla, així com de la seva promoció i interpretació. Les seves funcions són:

- Avaluar periòdicament el risc de frau, aplicant allò que emana el present pla. Informar l'Alcaldia-Presidència i a la Secretaria general de les conclusions i, donat el cas, de les mesures correctives aplicades.

- Portar un registre dels mostrejos realitzats i de tota l'activitat duta a terme, que quedarà recollida en una memòria anual.
- Dissenyar les estratègies i els protocols a seguir per avaluar el risc de frau a l'entitat.
- Resoldre els dubtes que es puguin produir en la interpretació del document.
- Elaborar recomanacions i informes d'activitat o seguiment.
- Fer difusió del pla i de tot el que tingui a veure amb l'aplicació de directives antifrau, incloent formació a treballadors públics.
- Comunicar i informar al personal de l'ajuntament sobre les diferents modalitats de conflicte d'interès i de les formes d'evitar-lo.
- Obrir un expedient informatiu davant qualsevol sospita de frau.
- Reclamar la documentació necessària a les parts implicades en una situació que pugui ser considerada fraudulenta, en els termes que s'exposen en aquest pla.
- Esdevenir l'interlocutor amb altres entitats o organismes en casos que s'hagi detectat un possible frau dins l'entitat, vetllant per la recuperació dels imports indegudament rebuts per part dels beneficiaris i/o incoant sancions en matèria administrativa o penal si fos necessari.
- Altres funcions anàlogues que es puguin derivar del desenvolupament normal de l'activitat de l'entitat.

3.2. Composició

La designació de les persones que formen el comitè són:

- Secretària – Interventora
- Presidència
- Primer tinent d'Alcalde

3.3. Règim de reunions

El comitè es reunirà de manera ordinària amb caràcter anual. Es podrà reunir amb caràcter extraordinari quan algun dels seus membres ho sol·liciti.

La persona que ocupi el càrrec de secretaria general o la que en delegui les funcions serà l'encarregada de realitzar les convocatòries de les reunions, amb una antelació de 48 hores com a mínim.

L'acta resultant de les reunions haurà de ser aprovada per tots els membres del comitè en la reunió següent a la celebració d'aquesta.

4. Diagnosi de la situació actual: avaluació de riscos

Per tal d'establir un punt de partida i conèixer l'estat actual de l'entitat en matèria de lluita antifrau, corrupció i conflictes d'interès, s'ha realitzat el qüestionari d'autoavaluació segons el model que es troba a l'annex II.B.5 de l'Ordre HFP/1030/2021, i seguint el que s'estipula a l'article 6.

Els resultats, que marcaran el contingut del pla, són els que apareixen a continuació. El valor 4 equival al màxim compliment, 1 al mínim.

Pregunta	Grau d'assoliment (1-4)
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que permeti a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?	1
2. Es constata l'existència del Pla de mesures antifrau corresponent en tots els nivells d'execució?	1
<i>Prevenció</i>	
3. Disposa d'una declaració, al nivell més alt, on es compromet a lluitar contra el frau?	1
4. Es realitza una autoavaluació que identifiqui els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que passin i es revisa periòdicament?	1
5. Un codi ètic es difon i s'informa sobre la política d'obsequis?	1
6. S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i faciliti la detecció del frau?	1

7. S'ha fet un procediment per tractar els conflictes d'interessos?	1
8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'interessos per a tots els intervinents?	1
<i>Detecció</i>	
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i han estat comunicats al personal en posició de detectar-los?	1
10. Es fan servir eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos?	1
11. Hi ha algun mitjà perquè qualsevol interessat pugui presentar denúncies?	1
12. Hi ha alguna unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?	1
<i>Correcció</i>	
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o puntual?	1
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?	1
<i>Persecució</i>	
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decidora o a l'Autoritat Responsable, segons escaigui?	1
16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les autoritats públiques nacionals o de la Unió Europea o davant de la fiscalia i els tribunals competents?	1
Subtotal punts.	16
Punts totals.	16
Punts màxims.	64
Punts relatius (punts totals/punts màxims).	0,25

Així, trobem que d'acord amb l'escala de valoració, el percentatge d'assoliment es troba en un 25%, fet que el risc de que apareguin situacions de frau, corrupció o conflictes d'interès és elevat.

5. Mesures per a la lluita contra el frau

Després de realitzar l'autoavaluació del risc de frau, i d'acord amb l'establert a l'Ordre HPF/1030/2021, el comitè estableix un seguit de mesures per tal d'erradicar les situacions que puguin arribar a suposar o suposin un risc de frau, seguint els quatre elements clau del cicle: prevenció, detecció, correcció i persecució.

5.1. Mesures de prevenció

A continuació es presenten algunes mesures que s'adoptaran en matèria de lluita antifrau. No obstant, més enllà d'aquestes, cal que totes les persones de l'entitat realitzin una aplicació estricta de la normativa interna (normativa estatal, autonòmica o local) corresponent, en particular, l'article 53 del Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic del Empleat Públic relatiu als Principis ètics, l'article 23 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a l'Abstenció i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

5.1.1. Mesures de prevenció de conflictes d'interès

Resulta necessari actuar davant qualsevol situació que es percebi com un potencial conflicte d'interès. Les mesures que s'estableixen per a l'ajuntament de Casserres són les següents:

- **Mesures de comunicació i informació al personal**

L'Ajuntament Casserres es compromet a realitzar actes informatius al seu personal sobre les diferents modalitats de conflictes d'interès, així com les formes d'evitar-lo, en el marc del que s'estipula aquest pla.

- **Declaració d'absència de conflicte d'interessos**

S'estableix la obligació de l'emplenament de la Declaració d'Absència de Conflictes d'Interès (DACI) per a totes les persones que intervinguin en els procediments de contractació i de concessió de subvencions finançats amb càrrec al MRR, en tot cas el responsable de l'òrgan de contractació/concessió de subvenció, el personal que redacti

els documents de licitació/bases i/o convocatòries, els experts que avaluin les sol·licituds, ofertes o propostes, els membres dels comitès d'avaluació de sol·licituds/ofertes/propostes i altres òrgans col·legiats del procediment.

En el cas dels òrgans col·legiats, aquesta declaració pot realitzar-se a l'inici de la reunió corresponent per part de totes les persones que hi intervinguin, fent que consti a l'acta.

Igualment, s'estableix l'obligatorietat d'emplenament de la DACI com a requisit a aportar per el/els beneficiaris que, dins dels requisits de concessió de l'ajuda, hagin de dur a terme activitats que presentin un conflicte d'interessos potencial.

S'adjunta un model de declaració d'absència de conflicte d'interès a l'Annex I.

- **Comprovació de la informació**

Es comprovarà la informació a través de bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients dels treballadors (tenint en compte les normes de protecció de dades) o a través de la utilització d'eines de prospecció de dades ("*data mining*") o de puntuació de riscos (ARACHNE).

5.1.2. Mesures de prevenció de frau i corrupció

- **Realització de formació**

L'Ajuntament de Casserres es compromet a realitzar accions formatives dirigides a tots els nivells jeràrquics. Aquestes fomentaran l'adquisició i transferència de coneixements, i es centraran en la identificació i avaluació de riscos, establiment de controls específics, actuació en cas de detecció de frau, casos pràctics i tot el que consideri el comitè antifrau.

- **Altres mesures recollides a l'Ordre HFP/1030/2021**

- **Incorporació de nova normativa comunitària, estatal o autonòmica al respecte**

5.2. Mesures de detecció de frau i corrupció

Malgrat l'adopció de les mesures de prevenció aquí exposades, cal establir sistemes per detectar a temps els comportaments fraudulents que se n'escapin.

- **Comprovació de la informació**

La declaració d'absència de conflicte d'interessos ha de ser verificada. Els mecanismes de verificació hauran de centrar-se en la informació continguda en el DACI, que haurà d'examinar-se a la llum d'un altre tipus d'informació:

- informació externa (per exemple, informació sobre un potencial conflicte d'interessos proporcionada per persones alienes a l'organització que no tenen relació amb la situació que ha generat el conflicte d'interessos).
- comprovacions realitzades sobre determinades situacions amb un alt risc de conflicte d'interessos, basades en l'anàlisi de riscos intern o banderes vermelles,
- controls aleatoris.

La comprovació de la informació podrà realitzar-se a través de les bases de dades de registres mercantils, la Base Nacional de Dades de Subvencions, expedients dels empleats (tenint en compte les normes de protecció de dades) o a través d'eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos (ARACHNE).

- **Banderes vermelles (Red Flags)**

Resulta necessari l'establiment d'uns indicadors de frau per tal de que es puguin detectar pràctiques fraudulentas d'una manera establerta i diligent. En aquest sentit, la Comissió Europea té detectades les principals males pràctiques o irregularitats que es porten a terme en procediments dins del marc d'aplicació, facilitant la implementació de sistemes de detecció harmonitzats i alhora dissuadint aquestes conductes.

El catàleg elaborat per la Comissió Europea incorpora signes o marcadors de risc anomenats Banderes Vermelles, que serà utilitzat per l'ajuntament de Casserres S'incorporen a l'annex V.

- **Creació d'un canal de denúncia**

L'Ajuntament de Casserres ha habilitat un enllaç a la seva pàgina web dirigit al Servei Nacional de Coordinació Antifrau de (SNCA), que és l'òrgan encarregat de coordinar les accions encaminades a protegir els interessos financers de la Unió Europea contra el frau juntament amb l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF).

Des de la pàgina web facilitada, qualsevol persona podrà comunicar informació sobre frau o irregularitats que afectin a fons europeus a través d'un formulari amb total garantia de confidencialitat.

5.3. Mesures de correcció i persecució

5.3.1. Mesures per abordar els possibles conflictes d'interès existents.

- En els casos en els que es detecti qualsevol potencial de conflicte d'interès, caldrà comunicar la situació al superior jeràrquic, que confirmarà per escrit si considera que existeix el conflicte. Quan així ho consideri, l'autoritat facultada per procedir als nomenaments o l'autoritat nacional pertinent vetllarà perquè la persona en qüestió cessi tota activitat que tingui a veure amb l'assumpte, podent adoptar qualsevol altra mesura addicional de conformitat amb el dret aplicable.
- S'aplicarà de manera estricta la normativa interna (estatal, autonòmica o local) corresponent, en particular, del 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a la Recusació i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

5.3.2. Mesures de correcció de situacions frau i corrupció

- **Correcció**

La detecció d'un possible frau, o una sospita fonamentada, comportarà:

- Immediata suspensió del procediment
- Notificació de la circumstància de manera diligent a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions
- Revisió de tots els projectes que hi hagin pogut estar afectats.

Posteriorment, s'avaluarà la incidència del frau i la seva qualificació com a sistèmic o puntual, i es retiraran els projectes o la seva part afectada per el frau i finançades o a finançar pel MRR.

- **Persecució**

En cas de que es confirmin les sospites, es procedirà a realitzar el següent procediment:

- a) Suspendre immediatament el procediment, notificar aquesta circumstància en el termini més breu possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions i revisar tots aquells projectes, subprojectes o línies d'acció que hi hagin pogut estar exposats.
- b) Comunicar els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat decidora, o a l'entitat executora que li hagi encomanat l'execució de les actuacions, cas en què serà aquesta la que els comunicarà a l'entitat decidora, que comunicarà l'assumpte a l'Autoritat Responsable, la qual podrà sol·licitar la informació addicional que consideri oportuna de cara al seu seguiment i comunicació a l'Autoritat de Control.
- c) Denunciar, si fos el cas, els fets a les autoritats públiques competents, al Servei Nacional de Coordinació Antifrau –SNCA–, per a la seva valoració i eventual comunicació a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraud.
- d) Iniciar una informació reservada per depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari.
- e) Denunciar els fets, si escau, davant del Ministeri Fiscal, quan sigui procedent.

En cas que el conflicte d'interessos sigui de naturalesa penal, el superior jeràrquic haurà de, a més d'adoptar les mesures anteriors, comunicar els fets al Ministeri fiscal a fi que aquest adopti les mesures pertinents.

6. Mecanismes d'autoavaluació dels procediments

En resum, aquest pla respon a la necessitat que s'emana de l'Ordre HFP/1030/2021 de la creació d'un pla de mesures antifrau que concreti els procediments i mecanismes interns per fer front a possibles sospites i casos de frau, corrupció i conflictes d'interessos.

La motivació de les mesures adoptades parteix de l'autoavaluació realitzada amb anterioritat. Amb la implementació del pla es considera que es corregeixen els factors que indicaven el baix compliment dels objectius, de la manera següent:

Pregunta	Actuació realitzada
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que permeti a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?	S'aprova un Pla de Mesures Antifrau d'acord amb el que estableix l'Ordre HFP/1030/2021
2. Es constata l'existència del Pla de mesures antifrau corresponent en tots els nivells d'execució?	S'aprova un Pla de Mesures Antifrau d'acord amb el que estableix l'Ordre HFP/1030/2021
<i>Prevenció</i>	
3. Disposa d'una declaració, al nivell més alt, on es compromet a lluitar contra el frau?	S'aprova una declaració institucional de compromís amb la tolerància zero davant el frau
4. Es realitza una autoavaluació que identifiqui els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que passin i es revisa periòdicament?	Es realitza una autoavaluació i s'estableix el mecanisme de interpretació i seguiment
5. Un codi ètic es difon i s'informa sobre la política d'obsequis?	S'aprovarà un codi ètic que inclou la política d'obsequis
6. S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i faciliti la detecció del frau?	L'entitat, mitjançant el Pla Antifrau, es compromet a realitzar formació
7. S'ha fet un procediment per tractar els conflictes d'interessos?	Queda recollit al Pla de mesures Antifrau

8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'interessos per a tots els intervinents?	El Pla de Mesures Antifrau preveu la utilització de DACI, i n'aporta un model
<i>Detecció</i>	
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i han estat comunicats al personal en posició de detectar-los?	Queden definits a l'annex del Pla de Mesures Antifrau
10. Es fan servir eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos?	El Pla de Mesures Antifrau preveu la utilització d'aquestes eines
11. Hi ha algun mitjà perquè qualsevol interessat pugui presentar denúncies?	Es preveu la seva habilitació a la pàgina web del consistori
12. Hi ha alguna unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?	La comissió antifrau que s'estableix al Pla de Mesures Antifrau
<i>Correcció</i>	
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o puntual?	S'estableixen els mecanismes per a fer-ho
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?	S'estableixen els mecanismes per a fer-ho
<i>Persecució</i>	
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decidora o a l'Autoritat Responsable, segons escaigui?	S'estableixen els mecanismes per a fer-ho
16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les autoritats públiques nacionals o de la Unió Europea o davant de la fiscalia i els tribunals competents?	S'estableixen els mecanismes per a fer-ho

A mode de síntesi, el requadre següent les mesures per la lluita contra el frau que s'hi estableixen són les següents:

	Conflictes d'interès	Frau i Corrupció
Prevenició	<ul style="list-style-type: none"> - Mesures de comunicació i informació al personal - Declaració d'absència de conflicte d'interessos - Comprovació de la informació 	<ul style="list-style-type: none"> - Establiment d'un codi de conducta i assumpció de compromís ètic - Realització de formació - Altres mesures recollides a l'Ordre HFP/1030/2021
Detecció		<ul style="list-style-type: none"> - Comprovació de la informació - Banderes Vermelles (red flags) - Creació d'un canal de denúncia
Correcció i persecució	<ul style="list-style-type: none"> - Comunicació a un superior jeràrquic - Aplicació estricta de la normativa 	

7. Adequació de les mesures adoptades al qüestionari

En resum, aquest pla respon a la necessitat que s'emana de l'Ordre HFP/1030/2021 de la creació d'un pla de mesures antifrau que concreti els procediments i mecanismes interns per fer front a possibles sospites i casos de frau, corrupció i conflictes d'interessos.

La motivació de les mesures adoptades parteix de l'autoavaluació realitzada amb anterioritat. Amb la implementació del pla es considera que es corregeixen els factors que indicaven el baix compliment dels objectius, de la manera següent:

Pregunta	Actuació realitzada
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que permeti a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?	S'aprova un Pla de Mesures Antifrau d'acord amb el que estableix l'Ordre HFP/1030/2021
2. Es constata l'existència del Pla de mesures antifrau corresponent en tots els nivells d'execució?	S'aprova un Pla de Mesures Antifrau d'acord amb el que estableix l'Ordre HFP/1030/2021
<i>Prevenció</i>	
3. Disposa d'una declaració, al nivell més alt, on es compromet a lluitar contra el frau?	S'aprova una declaració institucional de compromís amb la tolerància zero davant el frau
4. Es realitza una autoavaluació que identifiqui els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que passin i es revisa periòdicament?	Es realitza una autoavaluació i s'estableix el mecanisme de interpretació i seguiment
5. Un codi ètic es difon i s'informa sobre la política d'obsequis?	S'aprovarà un codi ètic que inclou la política d'obsequis
6. S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i faciliti la detecció del frau?	L'entitat, mitjançant el Pla Antifrau, es compromet a realitzar formació
7. S'ha fet un procediment per tractar els conflictes d'interessos?	Queda recollit al Pla de mesures Antifrau
8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'interessos per a tots els intervinents?	El Pla de Mesures Antifrau preveu la utilització de DACI, i n'aporta un model
<i>Detecció</i>	
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i han estat comunicats al personal en posició de detectar-los?	Queden definits a l'annex del Pla de Mesures Antifrau
10. Es fan servir eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos?	El Pla de Mesures Antifrau preveu la utilització d'aquestes eines
11. Hi ha algun mitjà perquè qualsevol interessat pugui presentar	Es preveu la seva habilitació a la

denúncies?	pàgina web del consistori
12. Hi ha alguna unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?	La comissió antifrau que s'estableix al Pla de Mesures Antifrau
<i>Correcció</i>	
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o puntual?	S'estableixen els mecanismes per a fer-ho
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?	S'estableixen els mecanismes per a fer-ho
<i>Persecució</i>	
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decisora o a l'Autoritat Responsable, segons escaigui?	S'estableixen els mecanismes per a fer-ho
16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les autoritats públiques nacionals o de la Unió Europea o davant de la fiscalia i els tribunals competents?	S'estableixen els mecanismes per a fer-ho

A mode de síntesi, el requadre següent les mesures per la lluita contra el frau que s'hi estableixen són les següents:

	Conflictes d'interès	Frau i Corrupció
Prevenició	<ul style="list-style-type: none"> - Mesures de comunicació i informació al personal - Declaració d'absència de conflicte d'interessos - Comprovació de la informació 	<ul style="list-style-type: none"> - Establiment d'un codi de conducta i assumpció de compromís ètic - Realització de formació - Altres mesures recollides a l'Ordre HFP/1030/2021
Detecció		<ul style="list-style-type: none"> - Comprovació de la informació - Banderes Vermelles (red flags) - Creació d'un canal de denúncia
Correcció i persecució	<ul style="list-style-type: none"> - Comunicació a un superior jeràrquic - Aplicació estricta de la normativa 	

8. Calendarització de les actuacions

Aprovació del pla: 9 de desembre de 2021

Reunions del Comitè Antifrau: una vegada cada 3 mesos.

Renovació del pla: Primer trimestre del 2025.

Autoavaluacions de riscos: de manera prèvia a l'execució de cada projecte finançat amb PRR.

9. Glossari

Les definicions i conceptes que s'expliciten a continuació, que resulten d'aplicació a tot el pla, provenen de la Directiva 2017/1371 de la UE, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la unió, i en el Reglament 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió.

- **Frau**
 - a) en matèria de despeses no relacionades amb els contractes públics, qualsevol acció o l'omissió relativa a:
 - i. l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,
 - ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o
 - iii. l'ús indegut d'aquests fons o actius per a finalitats diferents dels quals van motivar la seva concessió inicial;
 - b) en matèria de despeses relacionades amb els contractes públics, almenys quan es cometin amb ànim de lucre il·legítim per a l'autor o una altra persona, qualsevol acció o l'omissió relativa a:

- i. l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,
 - ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o
 - iii. l'ús indegut d'aquests fons o actius per a finalitats diferents dels quals van motivar la seva concessió inicial i que perjudiqui els interessos financers de la Unió;
- c) en matèria d'ingressos diferents dels procedents dels recursos propis de l'IVA a que fa referència a la lletra d), qualsevol acció o l'omissió relativa a:
- i. l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la disminució il·legal dels recursos del pressupost de la Unió o dels pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,
 - ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o
 - iii. l'ús indegut d'un benefici obtingut legalment, amb aquest efecte;
- d) en matèria d'ingressos procedents dels recursos propis de l'IVA, qualsevol acció o l'omissió comesa en una trama fraudulenta transfronterera en relació amb:
- i. l'ús o la presentació de declaracions o documents relatius a l'IVA falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la disminució dels recursos del pressupost de la Unió,
 - ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació relativa a l'IVA, que tingui aquest efecte; o
 - iii. la presentació de declaracions de l'IVA correctes amb la finalitat de dissimular de forma fraudulenta l'incompliment de pagament o la creació il·lícita d'un dret a la devolució de l'IVA.

- **Corrupció passiva**

Acció d'un funcionari que, directament o a través d'un intermediari, demani o rebi avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d'un avantatge, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

- **Corrupció activa**

Acció de tota persona que prometi, ofereixi o concedeixi, directament o a través d'un intermediari, un avantatge de qualsevol tipus a un funcionari, per a ell o per a un tercer, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

- **Conflicte d'interessos**

Es produeix un conflicte d'interessos quan una persona o una entitat amb responsabilitats en l'execució del pressupost, auditoria o control, o un funcionari o agent d'una institució de la Unió o de les autoritats nacionals a qualsevol nivell vegi compromès l'exercici imparcial i objectiu de les seves funcions per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

S'identifiquen tres tipus de conflicte d'interès:

- **Real**, quan els interessos privats d'un treballador públic poden influir directament en el seu exercici del deure públic.
- **Potencial**, quan es produeix una situació en que els interessos privats d'un empleat públic poden provocar una situació de conflicte en una situació que es pot produir en el futur.
- **Aparent**, que es produeix quan, malgrat no hi hagi cap interès particular per part del treballador públic, es posi en dubte la seva capacitat decisòria sense que finalment es pugui demostrar la sospita.

Els possibles actors implicats en el conflicte d'interessos són:

- Els treballadors públics que realitzen tasques de gestió, control i pagament i altres agents als quals s'hagi delegat alguna d'aquestes funcions.
- Els beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar a favor dels seus propis interessos però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos

- **Principi “Do no significant harm”**

El Reglament pel qual s'estableix un Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) disposa que les mesures incloses en un pla de recuperació i resiliència (PRR) no han d'ocasionar un perjudici significatiu a objectius mediambientals en el sentit de l'article 17 del Reglament de taxonomia. Segons el Reglament del MRR, l'avaluació dels PRR ha de garantir que totes i cadascuna de les mesures (és a dir, cada reforma i cada inversió) compreses al pla compleixen amb el principi de «no causar un perjudici significatiu» successiu, principi DNSH, per les sigles en anglès (do no significant harm).

A efectes del Reglament del MRR, el principi DNSH s'ha d'interpretar segons el que preveu l'article 17 del Reglament de taxonomia. Aquest article defineix què constitueix un «perjudici significatiu» als sis objectius mediambientals que comprèn el Reglament de taxonomia:

1. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a la mitigació del canvi climàtic si dona lloc a considerables emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEI);
2. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a l'adaptació al canvi climàtic si provoca un augment dels efectes adversos de les condicions climàtiques actuals i de les previstes en el futur, sobre si mateixa o en les persones, la naturalesa o els actius;

3. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a la utilització i protecció sostenibles dels recursos hídrics i marins si va en detriment del bon estat o del bon potencial ecològic de les masses d'aigua, incloses les superficials i subterrànies, i del bon estat ecològic de les aigües marines;
4. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a l'economia circular, incloent-hi la prevenció i el reciclatge de residus, si genera ineficiències importants en l'ús de materials o en l'ús directe o indirecte de recursos naturals; si dóna lloc a un augment significatiu de la generació, la incineració o l'eliminació de residus; o si l'eliminació de residus a llarg termini pot causar un perjudici significatiu i llarg termini per al medi ambient;
5. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a la prevenció i control de la contaminació quan dona lloc a un augment significatiu de les emissions de contaminants a l'atmosfera, l'aigua o el sòl;
6. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a la protecció i la restauració de la biodiversitat i els ecosistemes quan va en gran mesura en detriment de les bones condicions i la resiliència dels ecosistemes, o va en detriment de l'estat de conservació dels hàbitats i les espècies, especialment d'aquells d'interès per a la Unió.

Annex V: Banderes vermelles en la lluita contra el frau

S'anomenen banderes vermelles als senyals d'alarma, pistes o indicis de possibles situacions de frau que acaben esdevenint un sistema d'indicadors per a la seva detecció. Tot i que per si mateixes no impliquen l'existència de frau ni resulten conclouents si es donen per si sols, permeten generar alertes que poden ajudar a preveure possibles situacions de frau, permetent donar pas a una identificació i estudi per confirmar o descartar la sospita.

A continuació s'enumeren les banderes vermelles més utilitzades, d'acord amb el que estableix el Ministeri d'Hisenda.

Plecs rectors del procediment esbiaixats a favor d'un licitador:

- Presentació d'una única oferta o nombre anormalment baix de proposicions optant a la licitació.
- extraordinària similitud entre els plecs rectors del procediment i els productes o els serveis del contractista guanyador;
- queixes d'altres oferents
- plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars;
- plecs amb clàusules inusuals o poc raonables;
- el poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta en lloc d'un producte genèric.

Licitacions col·lusòries:

- L'oferta guanyadora és massa alta en comparació dels costos previstos, amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars o mitjanes de la indústria, o amb preus de referència del mercat;
- tots els licitadors ofereixen preus alts de forma continuada;
- els preus de les ofertes baixen bruscament quan nous licitadors participen en el procediment;
- els adjudicataris es reparteixen/alternen per regió, tipus de treball, tipus d'obra;
- l'adjudicatari subcontracta als licitadors perdedors;
- patrons d'ofertes inusuals (per exemple, les ofertes tenen percentatges exactes de rebaixa, l'oferta guanyadora està just sota el llindar de preus acceptables, s'ofereix exactament al pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa pròxims, molt diferents, nombres rodons, incomplets, etc.)

Corrupció: suborns i comissions il·legals:

L'indicador més comú de suborns i comissions il·legals és el tracte favorable mancat d'explicació que un contractista rep d'un empleat contractant durant cert temps.

Conflicte d'interessos:

- Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o venedor en particular;
- acceptació contínua d'alts preus i treball de baixa qualitat, etc.;
- empleat encarregat de contractació no presenta declaració de conflicte d'interès o ho fa de forma incompleta;
- empleat encarregat de contractació declina ascens a una posició en la qual deixa de tenir a veure amb adquisicions;
- empleat encarregat de contractació sembla fer negocis propis pel seu costat;
- socialització entre un empleat encarregat de contractació i un proveïdor de serveis o productes;
- augment inexplicable o sobtat de la riquesa o nivell de vida de l'empleat encarregat de contractació;

Manipulació de les ofertes presentades:

- Queixes dels oferents;
- falta de control i inadequats procediments de licitació;
- indicis de canvis en les ofertes després de la recepció;
- ofertes excloses per errors;
- licitador capacitat descartat per raons dubtoses;
- el procediment no es declara desert i torna a convocar-se malgrat que es van rebre menys ofertes que el nombre mínim requerit.

Fraccionament de la despesa:

- S'aprecien dues o més adquisicions amb similar objecte efectuades a idèntic adjudicatari per sota dels límits admesos per a la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels llindars de publicitat o que exigirien procediments amb majors garanties de concurrència;

- separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per a mà d'obra i materials, estant tots dos per sota dels llindars de licitació oberta;

- compres seqüencials just per sota de llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.